СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОРТОДОНТІЯ

Спеціальність: **221 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 31**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **3**
Семестр(и): **VI (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**
Навчальні заняття: **лекції**, **практичні заняття**, **консультації**
Підсумковий контроль: **ПНД**
Пререквізити: **анатомія людини; гістологія, ембріологія та цитологія; медична біологія; медична хімія; біологічна та біоорганічна хімія; мікробіологія, вірусологія та імунологія терапевтична стоматологія; ортопедична стоматологія; хірургічна стоматологія; дитяча терапевтична стоматологія; дитяча хірургічна стоматологія.**

Кафедра/підрозділ: **кафедра стоматології дитячого віку та імплантології,** пр. Перемоги, 51, 5 поверх
Керівник освітнього компонента: **проф. Григорова Аліна Олександрівна**,
email: ao.hryhorova@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=2685

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Навчальна дисципліна «Ортодонтія» направлена на оволодіння студентами діагностичними прийомами та маніпуляціями для лікування та попередження зубощелепних аномалій на різних етапах розвитку дитини.

МЕТА КУРСУ: визначається **кінцевими цілями**, що встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом відповідно до блоку її розділів (природничо-наукова підготовка), і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

1. Аналізувати результати обстеження ортодонтичного хворого:
- з аномаліями розмірів окремих зубів;
- з аномаліями форми окремих зубів;
- з аномаліями кількості окремих зубів;
- з діастемами та тремами;
- зі скупченістю зубів;
- із тортоаномаліями;
- з вестибуло-оральним положенням зубів;
- з прогнатією (дистальним прикусом);
- з прогенією(мезіальним прикусом);
- з відкритим прикусом;
- з глибоким прикусом;
- з одно-чи двостороннім перехресним прикусом;

- зубо-альвеолярні форми аномалій прикусу;
- гнатичні форми аномалій прикусу.

2. Визначати диспансерні групи нагляду за ортодонтичними хворими і профілактичні заходи в групі з факторами ризику:

- з аномаліями розмірів окремих зубів;
- з аномаліями форми окремих зубів;
- з аномаліями кількості окремих зубів;
- з діастемами та тремами;
- зі скупченістю зубів;
- із вестибуло-оральним положенням зубів;
- з прогнатією (дистальний прикус);
- з прогенією (мезіальний прикус);
- з одно- або двостороннім перехресним прикусом.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 год.):

1.

1	Характеристика тимчасового, змінного та постійного видів прикусу. Фізіологічні та аномалійні види прикусу.
2	Профілактика виникнення зубощелепних аномалій та деформацій у дітей та дорослих.
3	Клінічні та антропометричні методи діагностики зубощелепних аномалій.
4	Рентгенологічні методи діагностики зубощелепних аномалій.
5	Принципи лікування пацієнтів із зубощелепними аномаліями. Ортодонтична апаратура.

Перелік тем практичних занять (60 год.):

1	Етапи розвитку зубощелепного апарату: внутрішньоутробний, постнатальний. Анатомо-фізіологічні особливості порожнини рота та скронево- нижньощелепного суглобу новонародженого.
2	Ріст та формування щелепних кісток у віковому аспекті. Особливості розвитку жувальної мускулатури у дітей. Морфофункціональна характеристика тимчасового, змішаного та постійного прикусу.
3	Поняття про норму в ортодонтії.Ортогнатичний прикус, його характеристика. Ключі оклюзії за Е.Енглем та Ендрюсом. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Періоди становлення висоти прикусу. Значення симптому Цилінського у процесі формування постійного прикусу. Заключні площини за L.J. Boume та A.M.Schwarz.
4	Клінічні методи обстеження дітей із зубощелепними аномаліями і деформаціями.
5	Антропометричні методи обстеження ортодонтичних хворих.
6	Методи дослідження функцій порожнини рота.
7	Фотометрія в ортодонтії.
8	Рентгенологічні методи обстеження.

9	Методики телерентгенографії (пряма та бокова).
10	Класифікації зубощелепно-лицевих аномалій та деформацій.
11	Класифікації ортодонтичної апаратури. Апарати механічної дії.
12	Апарати функціональної та комбінованої дії. Ретенційні апарати.
13	Теорії перебудови кісткової тканини, тканин пародонту та скронево-нижньощелепного суглобу під впливом ортодонтичної апаратури.
14	Методи лікування ортодонтичних хворих. Апаратурне лікування. Хірургічні методи лікування ортодонтичних хворих. Фізіотерапевтичні методи лікування ортодонтичних хворих.
15	Принципи організації ортодонтичної допомоги населенню. **Підсумкове заняття**

Перелік тем самостійної роботи студента (50 год.)

1	Підготовка до практичних занять (теоретична, опрацювання практичних навичок та вмінь)
2	Історія розвитку вітчизняної ортодонтії. Становлення ортодонтії як самостійної клінічної дисципліни. Сучасний зміст, мета та завдання спеціальності.
3	Розвиток порожнини рота і обличчя в ембріогенезі.
4	Етіологія зубощелепних аномалій та деформацій (ендогенні та екзогенні фактори).
5	Антропометричне обстеження обличчя та голови пацієнта. Оцінка пропорцій обличчя за Garson та Izard G. Трансверзальні та вертикальні пропорції обличчя. Оцінка форми голови.
6	Виготовлення стандартизованих фотографій. Аналіз м'яких тканин обличчя в діагностиці та плануванні ортодонтичного лікування (профіль обличчя, посмішки).
7	Антропометричні вимірювання моделей щелеп за методом Bolton, Нанса, В. Фусса та А. Шварца. Ротація перших молярів за Е.М. Рікетсом.
8	Вимірювання апікального базису та піднебіння.
9	Допоміжні методи обстеження ортодонтичних хворих. Фотосиметроскопія та симетрографія.
10	Розшифровка ТРГ в прямій проекції.
11	Розшифровка ТРГ за методикою Е.М. Рікетса.
12	Розшифровка та оцінка томографії СНЩС.
13	Методи вивчення стану СНЩС (артрофонографія, реографія, ангіографія).
14	Типи росту щелеп.
15	Визначення осифікації скелету. Еволюція рентгенограм кисті руки.
16	Роль язика в здійсненні функцій зубо-щелепної системи. Способи вивчення форми язика. Види вуздечки язика за Ф.Я. Хорошилкіною.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, метод стандартизованого пацієнта

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище).
Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.
Підсумковий контроль. Умовою допуску до іспиту є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за іспит становить від 50 до 80 балів.
Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД + ІЗ + іспит. Виставляється на 4 курсі, в весінньому семестрі.
Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.
Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).
Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).
Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.
Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.
Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото

- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Фліс П.С. Ортодонтія. - Вінниця: «Нова книга», 2006. - 308 с.
2. Дитяче зубне протезування : підручник / П.С. Фліс, С.І. Тріль, В.П. Вознюк; за ред. проф. П.С. Фліса. — 2-е вид., випр. — К. : ВСВ “Медицина”, 2015. — 200 с.
3. Фліс П.С., Власенко А.З., Чупіна А.О. «Технологія виготовлення ортодонтичних та ортопедичних конструкцій у дитячому віці». - Київ: «Медицина», 2013 р. - 256 с.
4. Шмут Г.П.Ф., Холтгрейв Е.А., Дрешер Д. Практична ортодонтія. Під ред. проф. П.С. Фліса. Пер. з нім. – Львів: ГалДент, 1999.
5. Стефан Вільямс. Короткий посібник з телерентгенографії. Під ред. проф. П.С. Фліса. –Львів, 2006.
6. Григор’єва Л.П. Прикус у дітей. – Київ: Здоров’я, 1995 – 231 с.
7. Laura Mitchell, «An introduction to orthodontics», 2013 – 336 p.

Допоміжна

1. D. Millet, P. Day, C. Campbell, M.T. Hosey, «Clinical problem solving in orthodontics and pediatric dentistry. Third edition», 2017 – 275 p.
2. M. Saadia, R. Valencia «Dentofacial Orthopedics in the Growing Child: Understanding Craniofacial Growth in the Management of Malocclusions», 2022 – 896 p.
3. Бенет Дж., Р. Маклоулін під ред проф. Фліса П.С. «Механіка ортодонтичного лікування технікою прямої дуги», Львів: «ГалДент», 2001.
4. B. Melsen, C. Luzi «Adult Orthodontics 2nd Edition», 2022 – 480 p.
5. Франк Нетцель, Крістіан Шульц. Практичне керівництво з ортодонтичної діагностики. Аналіз та таблиці для використання в практиці / Наук. ред. вид. к.м.н. М.С. Драгомирецька. Пер. з нім. – Львів: ГалДент, 2006. – 176 с.
6. Куроєдова В.Д., Ждан В.Н., Галич Л.Б. та ін. Атлас ортодонтичних апаратів. – Полтава: «Дивосвіт», 2011 р. – 156 с.
7. Головко Н.В. Профілактика зубощелепних аномалій. – Вінниця: Нова Книга, 2005.
8. Головко Н.В. Ортодонтія. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 220 с.

Зав. кафедри стоматології дитячого віку
та імплантології Аліна ГРИГОРОВА